

**UCHWAŁA NR LX/455/2023
RADY MIEJSKIEJ W KCYNI**

z dnia 27 kwietnia 2023 r.

w sprawie ustanowienia programu osłonowego pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 i poz. 572) w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm ¹⁾).

§ 1. Uchwala się program osłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023, którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Środki na realizację działań w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 będą pochodziły z budżetu własnego (20%) oraz dotacji z „Programu Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 (80%).

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Kcyni i Kierownikowi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kcyni.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1981 i 2270 oraz w Dz. U. z 2022 r. poz. 1, 66, 1079, 1692, 1700, 1812, 1967 oraz 2127.

PROGRAM OSŁONOWY „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” NA ROK 2023

I. Podstawa prawna Programu. Program osłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023, zwany dalej „Programem”, jest programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.), który stanowi, że do zadań własnych gminy należy podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

II. Cel Programu. Program jest elementem polityki społecznej gminy i zakłada realizację Modułu II Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023.

Celem programu jest zapewnienie możliwości bezpiecznego funkcjonowania seniorów w ich miejscu zamieszkania oraz poprawa bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla 30 osób starszych poprzez zwiększenie dostępu do tzw. „opieki na odległość”.

„Opieka na odległość” jest nowoczesną formą sprawowania opieki nad osobami starszymi, chorymi, po przebytych zabiegach medycznych, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. To idealne rozwiązanie, szczególnie dla osób samotnych, zarówno tych, które nie potrzebują usług całodobowych i nie korzystają na co dzień z usług opiekuńczych czy specjalistycznych usług opiekuńczych, jak i tych objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, u których nieprzewidywalność zmiany stanu zdrowia uzasadnia stałe monitorowanie w celu jak najszybszej reakcji, powiadomienia właściwych służb i udzielenia możliwie najszybciej pomocy, w tym pomocy medycznej, w ramach świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych.

III. Ocena sytuacji warunkująca realizację Programu.

Dłuższe ludzkie życie jest zjawiskiem bardzo pozytywnym pod warunkiem, że na starość zachowa się zdrowie i sprawność. Każdy bowiem chce żyć długo, ale boi się przy tym starczej niewydolności, chorób i niedożywienia. Wzrost odsetka osób w wieku emerytalnym stanowi też wyzwanie dla polityki socjalnej państwa, pojawia się bowiem potrzeba budowania specjalnych programów gwarantujących dostęp do specjalistycznych usług socjalnych i zdrowotnych, sprzyjających zdrowemu starzeniu się oraz takich, które sprawią, że ich życie będzie społecznie i ekonomicznie użyteczne. Wydłużenie czasu życia stanowi niewątpliwie pożądane osiągnięcie cywilizacyjne, związane ze wzrostem poziomu życia, postępem medycyny i funkcjonowaniem systemu zabezpieczenia społecznego. Równocześnie jednak stwarza poważne problemy ekonomiczne, społeczne i kulturowe¹⁾.

Według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) w 2020 r. odsetek ludzi w wieku poprodukcyjnym w Polsce wyniesie 22%. w 2030 r. aż 53,3% gospodarstw jednoosobowych będzie prowadzonych przez osoby w wieku powyżej 65. lat, w tym 17,3% przez osoby w wieku powyżej 80. lat. Według danych statystycznych, około 80% osób starszych cierpi na co najmniej jedną chorobę przewlekłą, a ponad 50% – na co najmniej trzy. Przez wzgląd na współistniejące z okresem starzenia pogarszanie się stanu zdrowia oraz narastającą niesamodzielność okoliczności samodzielnego mieszkania przez osoby starsze mogą stanowić zagrożenie dla ich bezpieczeństwa²⁾. Postęp procesu starzenia generuje już odczuwalne, szczególnie w Polsce, skutki dla finansów publicznych, dla systemu świadczeń emerytalnych, świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych³⁾.

	2019	2020	2021	2022
liczba mieszkańców Gminy Kcynia ogółem	13 291	13 061	12 875	12 688
liczba kobiet powyżej 60 roku życia	1 601	1 603	1 634	1656

¹⁾ <https://www.senat.gov.pl/gfx/senat/pl/senatopracowania/15/plik/ot-601.pdf>

²⁾ <https://kn.pfron.org.pl/download/5/867/08-JustynaKiliannr-26.pdf>

³⁾ Starość. Między diagnozą a działaniem. Warszawa, 2013, s. 12

Liczba mężczyzn po 65 roku życia	796	807	844	889
----------------------------------	-----	-----	-----	-----

(dane Urzędu Miejskiego w Kcyni na dzień 31 grudnia danego roku)

2019	2020	2021	2022
72	76	81	97

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w wieku powyżej 65 roku życia (dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kcyni- stan na 31 grudnia danego roku)

W przypadku braku możliwości lub ograniczonego zakresu opieki ze strony osób najbliższych istnieje konieczność zapewnienia osobom starszym odpowiedniego poziomu wsparcia w postaci usług opiekuńczych bądź instytucjonalnych form pomocy. Celem jest utrzymanie osób wymagających pomocy jak najdłużej to możliwe w środowisku domowym. Opieka domowa jest postrzegana jako jedna z najlepszych i najefektywniejszych form opieki.

2019	2020	2021	2022
32	43	47	57

Liczba osób powyżej 65 roku życia korzystających z usług opiekuńczych (dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kcyni- stan na 31 grudnia danego roku)

Wobec słabnącej roli rodziny ciężar zapewnienia pomocy potrzebującym w zaawansowanym wieku jest w coraz większym stopniu przenoszony na instytucje zarządzane przez państwo i organy samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe (NGO's) i prywatne (niepubliczne) podmioty gospodarcze. Opieka instytucjonalna jest wielokrotnie droższa od kosztów ponoszonych w związku z opieką nad seniorem pozostającym we własnym środowisku. Polityka społeczna musi zostać skierowana na rozszerzanie sieci wsparcia środowiskowego, wsparcia społecznego, dialog międzypokoleniowy, włączenie społeczne seniorów, ich aktywizację.⁴⁾

Na podstawie danych statystycznych stwierdza się, że blisko 30% osób po 65. roku życia i 40% osób po 80. roku życia doświadcza upadków we własnym domu, które przyczyniać się mogą do okresowego lub trwałego ograniczenia ich sprawności.⁵⁾

W świetle zjawiska starzenia się społeczeństwa i konieczności poszukiwania rozwiązań, które zapewnią jak najdłuższy pobyt osób starszych w środowisku domowym coraz częściej dostrzega się potencjał alternatywnej formy opieki dla osób starszych jaką jest teleopieka. Uzupełnia ona opiekę rodziny oraz wsparcie w postaci usług opiekuńczych jako świadczeń z pomocy społecznej. Definiuje się tę formę opieki jako wszelkie usługi świadczone na odległość z wykorzystaniem technologii komunikacyjno-informacyjnych. Teleopiekę określa się również jako usługi stałego, zautomatyzowanego i zdalnego monitorowania podopiecznych, umożliwiające im kontynuację życia we własnym domu, minimalizujące ryzyko zagrożeń oraz związanych z nimi sytuacji kryzysowych.

Korzyści wynikające z systemu teleopieki:

- poprawa stanu funkcjonalnego i jakości życia osób starszych oraz ich opiekunów,
- poprawa świadomości na temat własnego stanu zdrowia,
- poprawa efektywności opieki nad osobami starszymi poprzez zmniejszenie obciążenia opiekunów w zakresie czasu poświęcanego na obowiązki opiekuńcze,
- wydłużenie okresu życia w środowisku domowym i ograniczenie czasu hospitalizacji,
- poprawa poczucia bezpieczeństwa osób samotnych.

IV. Zakres podmiotowy i przedmiotowy Programu.

W ramach Programu udziela się pomocy w formie opieki na odległość obejmując dostęp do „opasek bezpieczeństwa” umożliwiających osobom starszym samodzielne funkcjonowanie w miejscu zamieszkania.

⁴⁾ Starość. Między diagnozą a działaniem. Warszawa, 2013, s.24.

⁵⁾ tamże

Program skierowany jest do osób w wieku 65 lat i więcej, mających problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

Udzielenie wsparcia w ramach programu odbędzie się poprzez kontynuację wsparcia w postaci finansowania abonamentu służącemu połączeniu z telecentrum 30 opasek bezpieczeństwa, które zostały zakupione i uruchomione w ramach ubiegłorocznego programu z uwzględnieniem ewentualnych zmian ich użytkowników.

Opaska bezpieczeństwa będzie połączona z usługą operatora pomocy – w przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na opasce, umożliwi połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą. Opaska pod względem funkcjonalności oraz dopasowania dla osób w wieku 65 lat i więcej powinna być jak najprostsza w obsłudze, np. posiadać maksymalnie jeden przycisk. Po odebraniu zgłoszenia dyspozytor (ratownik medyczny, opiekun medyczny, pielęgniarka) podejmuje decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi. W zależności od sytuacji może on zapewnić wsparcie emocjonalne przez telefon, poprosić o interwencję kogoś z jego najbliższego otoczenia (rodzinę, sąsiadów, opiekunów), poprosić o interwencję pracownika ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych (np. pracownika socjalnego czy opiekunkę środowiskową) lub wezwać służby ratunkowe.

V. Realizatorzy Programu

Program realizuje i koordynuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kcyni jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej.

VI. Źródła finansowania Programu

1. Na program finansowany jest z dotacji celowej budżetu państwa przy udziale środków własnych gminy wynoszącym **nie mniej niż 20%** przewidywanych kosztów całkowitych realizacji zadania.

2. Gmina może otrzymać dotację na realizację działań przewidzianych w programie po przyjęciu programu osłonowego lub uzupełnienie już przyjętego w danej gminie programu osłonowego o działania obejmujące zakres podmiotowy i przedmiotowy programu, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

VII. Monitoring Programu

Z realizacji Programu sporządzane zostanie sprawozdanie roczne uwzględniające rzeczywistą liczbę osób objętych wsparciem oraz koszt realizacji pomocy i przekazane do wojewody w terminie do dnia 30 stycznia 2024 r.

UZASADNIENIE

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” jest programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem do zadań własnych gminy należy między innymi podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Program osłonowy pozwoli kontynuować pomoc w formie teleopieki dla 30 osób przy stosunkowo niewielkim udziale środków własnych gminy i w pełni wykorzystać opaski bezpieczeństwa zakupione w ramach dofinansowania poprzedniej edycji programu „Korpus Wsparcia Seniorów”.

W związku z powyższym podjęcie stosownej uchwały jest uzasadnione.